אילו לא חמאת בה אימה מיליו דעזיבה

בכדי לא אדרתה מי אדרתה אמרה ליה

לא ושרייה בר ברתיה דר' ינאי סבא אתא

לקמיה דר' ינאי יםבא אמר ליה אילו הוה

ידעת דפתחין פינקסך וממשמשין בעובדך מי

נדרת אמר ליה לא ושרייה אמר ר' אבא

מאי קראה יואחר נדרים לבקר ואע"ג דפתח

ר' ינאי ליה אנן לא פתחינן ליה בהא יולא

פתחינן בהדא אחרנייתא יודאמר רבה בר בר

חנה אמר ר' יוחנן מאי פתח ליה רבן גמליאל

לההוא סבא יש בומה כמדקרות חרב ולשון

חכמים מרפא כל הבומה ראוי לדוקרו בחרב

אלא לשון חכמים מרפא ולא פתחינן בהדא

אחרנייתא 🌣 דתניא ר' נתן אומר יהנודר כאילו

בנה במה והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן

ברישא פתחינן בסיפא אביי אמר פתחינן רבא

אמר לא פתחינן רב כהנא מתני לה להא

שמעתא בהדין לישנא רב מביומי מתני הכי

בסיפא לא פתחינן ברישא אביי אמר פתחינן

רבא אמר לא פתחינן יוהלכתא לא פתחינן

לא ברישא ולא בסיפא הולא פתחינן (6)

בהא נמי דשמואל דאמר שמואל יאף על פי

שמקיימו נקרא רשע אמר רבי ®אבהו מאי

קרא וכי תחדל לנדור לא יהיה בך חמא

ויליף חדלה חדלה כתיב הכא כי תחדל

לנדור וכתיב התם ישם רשעים חדלו רוגז

אמר רב יוסף אף אנן נמי תנינא יכנדרי

כשרים לא אמר כלום כנדרי רשעים נדר

בנזיר ובקרבן ובשבועה אמר רבי שמואל בר

נחמני אמר רבי "יונתן כל הכועם כל מיני

גיהנם שולטין בו שנאמר זוהסר כעם מלבך

והעבר רעה מבשרך יואין רעה אלא גיהנָם

נפשך הללם. שאלמלא כן היה הורגך: קא סמה רבי יוחנן ונסן לך שם לב רגו בכבל כסיב. והיאך גבר כעסו של אותו בן מחוזא כל כך להרוג את חבירו: הסוא שעסא לא עברינן ירדנא. ועבר הירדן פלא נתקדש להבאת העומר ולמקלת

קרושות: © בגובה אפו. בתגבורת כעסו: אין אלהים כל מומוחיו. ששכינה אינה חשובה כנגדו: שנאמר כי כעם בחיק לסילים ינוח. אלמא דכועם הוי כסיל: ולסיל יפרוש אולם. אלמא מוסיף טפשות: לא נחן להם אלא חמשה חומשי חורה וחפר

יהושע. שעיקרן של שאר נביאים לא היה אלא להוכיח ישראל על עבירות שבידם ואלמלא (לא) חטאו לא הולרכו לתוכחה:

מפני שערכה של ארץ ישראל היא. שבספר יהושע מפורשות עיירות שבארץ ישראל והנחלות אשר נחלו ולפיכך אפילו לא חטאו היו צריכין

שנאמר •כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום רעה ולא עוד אלא שהתחתוניות שולמות בו שנאמר יונתן ה' לך שם לב רגז וכליון עינים

ודאבון נפש איזהו דבר שמכלה את העינים ומדאיב את הנפש הוי אומר אלו התחתוניות עולא במיסקיה לארעא דישראָל אִיתלָוו ליה

תרין בני חוואי בהדיה קם חד שחמיה לחבריה אמר ליה לעולא יאות

עבדי אמר ליה אין ∞ופרע ליה בית השחימה כי אתא לקמיה דר' יוחנן א"ל

דלמא חם ושלום אחזיקי ידי עוברי עבירה א"ל °נפשך הצלת קא תמה רבי יוחגן מכדי כתיב ונתן ה' לך שם לב רגז בבבל כתיב א"ל י ההוא שעתא

כב.

רכח סעיף י: ד ג מיי' פי"ג מהלי נדרים הל' כה סמג בימן רג סעי' ג: טיתן רג עם בי.
בי ד ה מיי׳ שם טוש״ע
שם סי׳ רכח סעי׳ י:
י ו טוש״ע שם סימן רג :סעי׳ ס

פירוש הרא"ש מילי דעויבן. אלמלא שראתה אמה בה דברים מכוערים שראוי להניחה ולעובה: דפתחין פנקסך יממשמשין בעובדך. טשמים פותחין י מעשיו ומדקדקין בשביל שהוא מרשינו לידור לשני שהוא מחזיק את עלמו א"נ שהוא מחזיק את עלמו לדיק ובטוח שיוכל לקיים אם נדרו ולא יכשל בו כנויו עיון תפלה ולכן מדקדקים :במעשיו בהדה. דאפילו אם אינו מתחרט אמר שהוא מתחרט דלא חליף לומר שאינו מתחרט שמקפידים עליו מן השמים וכן טעמא דכל הני דלא פתחינן בהו: בל הבושה. כמו לבטא בשפתים: אלא שלשון חכמים מרפא. שמתירים לו הנדר: הגודו איסור הבמות: והמקיימו. הרי גמר עבירתו: ברישא שרחיגן. דליכא עבירה כולי פתחיגן. דליכא עבירה כולי האי כל זמן שלא הקריב: וכי תחדל לגדור. אע"פ דהאי חדלה כתיב באינו נודר מ"מ כיון דכתיב גבי נדר חדלה ילפינן ג"ש וע"כ הת התנה ינפיק ג"ם זע"כ הא דנקרא רשע בנודר איירי: כל מיני גיהגם שולמין בו. קשה לגופו כאילו היה נדון בכל מיני פורעניות בגיהנס ח"נ מתוך כעסו בא לידי עבירה ומשליט עליו גיהנס: שמבלה העינים. שהוא מאריך בחליו ומלפה תמיד להתרפאות: תרי בני חוזאי. יהודים היו: ופרע בית וגם כדי שימהר למות: את נפשך הצלת. שאלמלא אמרת כן היה הורגך בכעסו: קא תמה ר' יוחבן. היאך אתרמי דבא"י היה לו לב רגז לשחוט

דפחחין פנקסך וממשמשין בעוכדך. שמתוך שהוא נודר נראה ז א ב שוש"ע י"ד סי דברים שיפין להניחן כלומר דבר זימה: **בכדי לא אדרם**. בחנם לא שהוא מחזיק עלמו כחסיד שלא יכשל בנדרו ומחוך כך מן היתה מדירתה ומלעיזין עליה מי היית מדירה. הכא ליכא למשמע אי השמים פותחים פנקס זכיותיו וממשמשין במעשיו: **אמר רבי אבא** מאי קרא. כלומר דהכי הוא כדאמר ליה רבי ינאי: ואחר נדרים

לבהר. אחר שנדר אדם מבקרין מעשיו: ולא פתחינן בהדין אחרנייתא דאמר רבה בר בר חנה. אין פותחין בואת האחרת שאמר רבה בר בר חנה לפי שמתוך שאומר לו שחטא כל כך שראוי לדקרו בחרב יש לחוש שאומר שמתחרט אע"פ שאין מתחרט: הנודר כאינו בנה במה. בשעת איסור הבמות. ונראה בעיני דלהכי מדמינן ליה לבונה במה משום דסליק אדעתיה דנודר דמלוה קא עביד דרחמנא אסריה במילי דאיסורא ואיהו נמי אסר אנפשיה וקאמר דטעי דאדרבה לבונה במה דמי דנהי דרחמנה חזהריה לאקרובי קרבנות בפנים אזהריה דלא לוסיף עלה לבנות במה ולהקריב בחוץ ה"נ נהי דרחמנא אסר עליה דברים האסורים כי מוסיף איהו אמאי דאסר רחמנא פשע כענין שאמרו בירושלמי בפרק פותחיםי לא דייך במה שאסרה תורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים ושייך ביה נמי האי לישנא משום דנודר מתפים בקרבן וכיון שאין קרבנו רלוי נמלא כבונה במה ומקריב בחוץ: והמקיימו. כלומר שאינו נשאל עליו כאילו הקריב על אותה במה קרבן וחייב משום שחוטי חוץ: ברישה פחחינן. ברישה דברייתה דרבי נתן דהנודר כאילו בנה במה פתחינן שלפי שאין העבירה גדולה כל כך אם אינו מתחרט בלבו לא יתבייש מלומר האמת: בסיפא. של אותה ברייתא דהיינו המקיימו כאילו הקריב עליה קרבן: רבא אמר לא פתחינן. למיחש שמא מתוך חומר העבירה אע"פ שאינו מתחרט מתוך שהוא מתבייש ישקר לומר שהוא מתחרט: ויליף חדלה חדלה. דהכא ה״ק וכי תחדל לנדור לא יהיה בך חטא הא אם לא תחדל יהיה בך חטא: לנדרי רשעים נדר בנזיר בקרבן ובשבועה. אלמא נודר רשע מקרי: כל אדם הכועם כל מיני גיהנם שולעים בו. לפי שהכעם מביאו לכפור בעיקר כדאמרינן בפרק רבי אליעזר דאורג (שבת קה:) דמשבר כליו בחמתו יהיה בעיניך כעובד עבודת כוכבים: ופרע ליה בית השחיטה. שימות מהר:

א) [נ״ל רבא], ב) שירובין אילו לא חמאת בה אימה. אילולי שראתה בה אימה: מילין דעזיבה. פותחיו אי לא: שמבקריו מעשיד. בב"ד של מעלה בשביל שנדרת:

> מעשיו של אדם: ואחר גדרים לבהר. שאם נודר מבקרין מעשיו: ולא פסחינן. לשום אדם בהאי אחר נדרים לבקר משום דהוי איום גדול שאפי׳ אין דעתו להפר יאמר עכשיו שרלונו להפר ולא בהני תרתי אחרנייתא נמי משום דהוי איום גדול ואומר שדעתו להפר ואינו כן: כל (במדבר ל): ולשון חלמים מרפח. שמתירין ברישה פתחינו. בתחילת דבריו של ר' נתן דאמר כאילו בנה במה פתחינן ליה דלא הוי עונשו יתירא כל אימת דלא עבד עלה קרבן וליכא איום כל כך אבל בסיפא כאילו מקטיר עליה מתחייב מיתה היינו איום יתירא: בסיפת. דברי הכל לה פתחינן: כי מחדל לנדור לא יהיה בך חטא. מכלל דאי נדר ועבד ליה איכא חטא: בשביל לב רגז יהיה כליון עינים: במיסקיה. כשעלה לח"י: חימלוו. עשו לו לוייה: בני הוואי. יהודים היו: א"ל אין ופרע לו בית שחיטה. ונתיירא לומר לו שלא עשה יפה שמא יהרגנו: כי אפא. עולא לקמיה דרבי יוחנן: אמר דלמא אחזיקי ידי עוברי עבירה. שחמרתי לו זיל ופרע בית שחיטה: א"ל יפה עשית. שכך אמרת לו שנפשך הצלת באותו דיבור: ממה ר׳ יותנן. על דהוה ליה לההוא בר חוואה כעס כל כך שהרג לחבירו הואיל דהוה בארץ ישראל:

מחי הרחה. שמפני נדרים חוקרין הבוטה. כל הנודר. כמו מבטא שפתיה לו: כאילו בנה במה. לעבודת כוכבים: כנדרי רשעים. אע"פ שנודרים ומקיימין איקרו רשעים: לב רגו. היינו כעם

ל) [ל"מ לצמן, כ) עלובן סד:, ג) יבמות קט: גיטין מו: לקמן נט. ע"ש וד' ס: ע"ם. ד) ולחמו עו: ע"ם אבא], ו) לעיל ט., ו) בע"י הגי' ר' יוחנן, ה) [לקמן מ.], ט) נ"א לך פרע, י) [פ"ע ה"א], כ) מכאן שייך לע"ב,

תורה אור השלם ו. מוֹקשׁ אַדֵם יַלַע קֹדַשׁ וְאַחַר נְדָרִים לְבַקַּר:

2. יַשׁ בּוֹטֶה כִּמַדִקרוֹת חֶרֶב וּלְשׁוֹן חֲבְמִים מִרְפֵּא: משלי יב יח 3. וְבִי תֶחְדֵּל לִנְדֹּר לֹא יהיה בך חטא:

4. שם רשעים חדלו רגז וְשָׁם יָנוּחוֹ יְגִיעֵי כֹחַ:

ז. וְהָסֵר כַּעֵס מִלְבֵּךְּ 5. וְהָסֵר כַּעַס כ. וְיְטֵּוֹ בַּצְּטֹ בִּיִּשְׁרֶּוּת הַבֶּלְי: וְהַשְּׁחֲרוּת הָבֶל: קהלת יא י הַבְלֹ: קהלת יא י
 בל פָצַל יְיָ לְפֵּוְצָנַהוּ
 בל פָצַל יְיָ לַפֵּוְצָנַהוּ וְגַם רָשָׁע לִיוֹם רָעָה:

נשלי טון 7. וּבָגוֹיִם הְהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא יִהְיֶה מְנוֹחַ לְכַף רַגְלֶךְ וְנָתַן יִיְ לְךְּ שְׁם יְבַּוּיִבֶּיֶּוּ וְבָּלְיוֹן עֵינֵיִם לֵב רַגָּוֹ וְכָלְיוֹן עֵינַיִם וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ:

דברים כח סה

הגהות הב"ח

(A) גמ' ולה פתחינן גמי בהא דשמואל דאמר בהא דשמואל דאמר שמואל כל הנודר אע"פ שמקיימו: (3) שם א"ל עולא ההוא שעתא:

גליון הש"ם גמ' א"ל נפשך הצלת. עי׳ סוטה דף מא ע"ב תד"ה כל המחניף: בהר"ו ד"ה וכו'. עי' סנהדרין דף יא ע"ב רש"י ד"ה על שתים יבמנחות דף פג ע"ב רש"י ד"ה כל הארצות:

מוסף רש"י

כל הבוטה. הנודר נדר, ראוי לדוקרו בחרב. דלמא לא מקיים ליה, והיינו פתח, דקאמר ליה והיינו פתח, דקאמר ליה אילו היית יודע שאסור לנדור וחייב מיתה אתה עליו, כלום היית נודר, ואמר ליה היאך לא, אלא לשון חכמים מרפא. שממירין לו נדרו (ערובין סד:). הגודר כאילו בנה במה. נשנות חיתור הכמות (יבמות קט: גיטין מו:) לחוטא הוא לכתיב (דברים כג) וכי תחדל יהיה כך חטא (יבמות שם)

ספר יהושע: שנאמר די ברוב הכמה רב רעם. ברוב דברי חכמות הגביאים יש סימן לרוב כעס שהכעיסו ישראל להקדוש ברוך הוא: יהים כן מדרות שים. הדקפיית ול א שלא ליני לחכם להחירו, כאילו מקריב עליו קרבן. על הבמה וגמר עוט שלם, לפי שעל ידי כך הוא מרגיל עצמו בנדרים (גישין מוז) שעבר עליו שמי עבירום, אלא ילך אצל חכם ויתירט, כדי שלא יהא רגיל הרבן. בעדר בעריב שליו מרכי שלא יהא רגיל בערים בעריב שליו מדרים בעריב שליו מדרים בעריב שליו מדרים בעריב לא אמר כלדם. שאין דרכן של בשרים ולעים בעריב ולעיב מוזרים בעריב שליו מדרים בעריב ושבעים, ואם אכלו מחייב מירות וקרבן ושבעים, דמייב מירות וקרבן ושבעה, דמייב מירות וקרבן ושבעה דמייב מוירות וקרבן ושבעים והאי כי אמר כנדרי רשעים הוי כמאן דאמר הריני מירות וקרבן ושבעה אליני אור לינים שלייני אוכל (שם).